

MIKC "Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola"

Krišjāņa Valdemāra iela 139, Lāčplēša iela 55, Rīga
www.rdmv.lv

Metodiskais mācību līdzeklis

DIZAINA PROCESI
KAS IR DIZAINS?

MIKC „Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola”
Izglītības programma: Produktu dizains
1.Kurss

Modulis: **Dizaina procesi**
Pedagogs: **Baiba Lindāne**
2023

METODISKĀ MĀCĪBU LĪDZEKĻA

MĒRĶIS

ir iedot informāciju, kas ir dizains, kādas kvalitātes ir dizainam, kā ar dizainu var ietekmēt un uzlabot jebkura indivīda, organizācijas, uzņēmuma, visu mūsu ikdienu. Un pēc kādiem kritērijiem izvērtēt vai produkts vai pakalpojums ir labs vai slikts dizains

UZDEVUMS

«Produktu dizains tavā ikdienā» (*apraksts 22.lpp.*)

Uzdevuma mērķis: mācīties saskatīt, kritiski izvērtēt, analizēt, diskutēt, izdarīt secinājumus

Metodes: Izpēte, attēlošana, diskusija

SASNIEDZAMAIS REZULTĀTS

Iepazīstoties ar šo mācību materiālu, rodas priekšstats, kas ir labs un kas slikts dizains. Audzēknis spēj izvērtēt kas ir labs, slikts dizains un šīs zināšanas palīdz novērtēt citu veikumu, ir spēja kritiski izvērtēt, kā arī palīdz dizaina izstrādē, radot savus dizaina produktus vai pakalpojumus.

DIZAINS

DEFINĪCIJA

Dizains ir stratēģiskas attīstības process, pieeja un veids, kā identificēt un risināt problēmas.

Efektīva dizaina izmantošana attiecas gan uz rezultātu, gan arī procesu.

Dizaina klātbūtne – izpratne un pielietošana – likumsakarīgi **saistīta ar inovāciju un konkurētspējas veicināšanu** it visās jomās.

Dizains ietekmē ne vien tradicionālās industrijas un to radītos produktus un pakalpojumos, bet arī sociālo jomu, vides un informācijas kvalitāti, kā arī teritoriālo attīstību.

DIZAINS

VĒSTURES DATI

Pirmā “Pasaules rūpniecības izstāde” 1851. gadā, Londonā

Latvijā jēdziens "dizains" ienāca 1960. gados

DIZAINS - IKDIENAS SASTĀVDAĻA

Ikviens ir materiālā un nemateriālā dizaina lietotājs

gan personiskā, gan publiskā telpā: darbavietās, izglītības, veselības aprūpes un komerciestādēs u. c.

Dizains tiek lietots kā pilsētvidē un laukos, tā arī ikdienā un svētkos.

Dažas dizaina formas valsts iedzīvotāji izmanto kā indivīdi, savukārt citas – kā konkrētas sabiedrības grupas pārstāvji: skolēni, pacienti, seniori, ģimenes, cilvēki ar īpašām vajadzībām, sportisti u. c.

Dizainam jāveicina pieejamība, kvalitāte, kā arī ērta un droša lietojamība.

Ikviens vēlas dzīvot sakārtotā, saprotamā, ērtā, drošā vidē un saņemt labus produktus un pakalpojumus.

DIZAINS - IKDIENAS SASTĀVDAĻA

PRECES – PRODUKTI

Pārtikas, pirmās nepieciešamības,
mājsaimniecības, darba vides, luksusa.

**Precēm jārada pēc iespējas mazāks kaitējums
apkārtējai videi gan ražošanas, gan lietošanas
posmā.**

DIZAINS

VIDEO: <https://vimeo.com/ondemand/objectified/232896733>

DIZAINS - IKDIENAS SASTĀVDAĻA

PAKALPOJUMI:

SOCIĀLIE PAKALPOJUMI

Sociālā palīdzība, ko nodrošina valsts un pašvaldības.

Labi dizainēts pakalpojums aprūpējamo personu integrē un motivē aktīvai darbībai, tādējādi mazinot izdevumu slogu pārējai sabiedrībai.

SABIEDRISKIE PAKALPOJUMI

Enerģētika, ūdenssaimniecība, elektroniskie sakari, pasts, sadzīves atkritumu apsaimniekošana.

Speciāli izdalīta, ar likumu regulējama pakalpojumu grupa, kuras raksturlielumiem vajadzētu būt ne vien cenu politikai, pieejamībai, avotu diversifikācijai un enerģētiskajai drošībai, bet arī saprotami dizainētai informācijai un ērtai lietojamībai.

DIZAINS - IKDIENAS SASTĀVDAĻA

VIDE

Vides pieejamība, dizains visiem, ekoloģija.

Dizains ir līdzdalīgs gan vides kvalitātē un pieejamībā, gan arī tās saglabāšanā un nenoplicināšanā.

INFORMĀCIJA

Jebkurā preču, pakalpojumu, vides un mediju jomā.

Informācijai ir jābūt saprotamai tās lietotājam. Dizains ir nekvalitatīvs, ja tās adresāts to nesaņem, nevar nolasīt vai tiek maldināts.

DARBS

Darba vide, tehnoloģijas, sociālā uzņēmējdarbība.

To veido ne vien piemērots priekšmetiskais un tehnoloģiskais aprīkojums, bet arī stratēģija, ko, pielietojot dizaina domāšanu, izstrādājusi uzņēmuma vadība. Tāpat arī darbinieku integrācija un psiholoģiskais klimats.

DIZAINERI PAR DIZAINU

“Šodien mēs, dizaineri, pirmkārt, esam atbildīgi par resursu tērēšanu. Manuprāt, tas ir būtiskākais jautājums, par ko aizdomāties, pirms ķerties klāt. [..] Tāpat dizains šodien ir nesaraujami saistīts ar tehnoloģijām, jo, tiklīdz tiek radīta kāda inovācija, ir jāparedz, ka tā tiks ietērpta noteiktas estētikas risinājumā. Ar dizaina palīdzību mēs mēģinām integrēt tehnoloģijas ikdienā arvien vairāk, profesionālāk un nemanāmāk.

Labs dizains nav pamanāms. Tam nav jāklie dz:

“Hei, es esmu dizains!” Dizainam vienkārši ir jāliek justies labi.”

Rūdolfs Strēlis, UX dizainers

DIZAINERI PAR DIZAINU

“Labam dizainam ir kāds jāsavilūno un jāaizķer. Dizaina produkts manā izpratnē nav tikai priekšmets, tas var būt arī projekts, kas kādai cilvēku grupai ir atvēris acis uz kādu problēmu vai risinājumu.”

Māra Skujeniece, dizainere

10 LABA DIZAINA PAZĪMES (Dieter Raams)

VIDEO: <https://vimeo.com/304626830>

10 LABA DIZAINA PAZĪMES

INOVATĪVS – dizains vienmēr iet roku rokā ar inovatīvām tehnoloģijām

FUNKCIONĀLS - ērti lietojams

ESTĒTISKS - jo objekti kurus ikdienā lieto un redz veido katra cilvēka vidi un labsajūtu

SAPROTAMS - nav nepieciešama instrukcija, īpašas norādes, saprotams visiem

NEUZKRĪTOŠS - neuzbāzīgs

GODĪGS – produkts neizskatās vērtīgāks, kā ir.

ILGTSPĒJĪGS - ilglaicīgs, aktuāls visos laikos, pārmantojams, labojams.

NOSTRĀDĀTS - līdz pēdējai detaļai, ciena lietotāju

VIDEI DRAUDZĪGS - samazina gan fizisko, gan vizuālo piesārņojumu.

MINIMĀLS – vizuāli, saturiski

DIZAINS IR:

Funkcionāls

Saprotams

Universāls

Ilgtspējīgs

Ekoloģisks

Emocionāls....

User experience

Design

FUNKCIONĀLS
saprotams
universāls
ilgtspējīgs

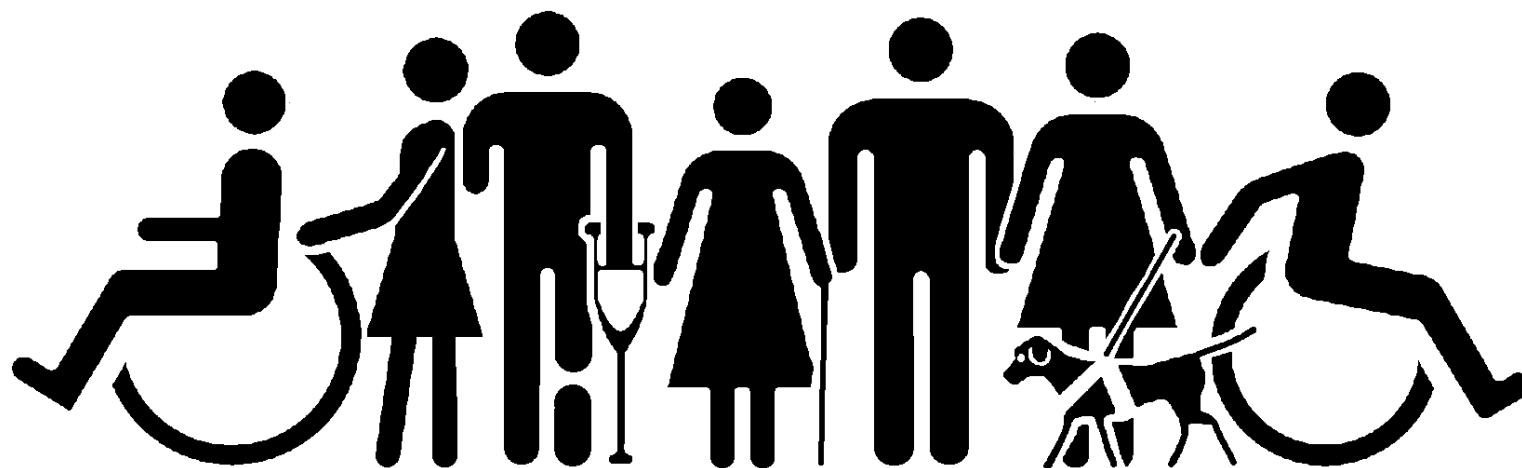
FUNKCIONĀLS saprotais

Dizains: DDB Latvia, Jānis Birznieks

UNIVERSĀLS
pieejams visiem

UNIVERSĀLS
pieejams visiem

Skaļrunis, dizains: BABBIT

VIDEO: https://www.youtube.com/watch?v=_rpE3KtlZqc

VIDEO: <https://babbit.com>

SAPROTAMS
inovatīvs
funkcionāls
intuitīvs

EKOLOĢISKS
lokāls
materiāls
ražošana
pārstrāde

maajo.lv

StudioSarmite.com

ILGTSPĒJĪGS

funkcionāli
vizuāli

Arne Jacobsen "The Swan" 1958, DKK

1971

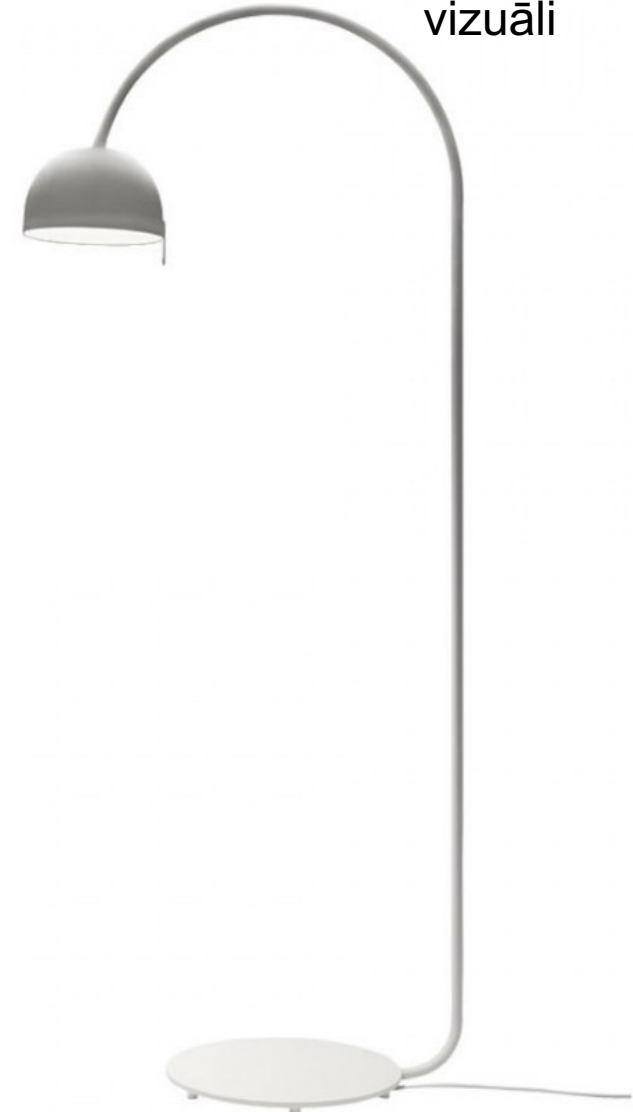
1978

1985

Current logo

Zero Lighting, Bernstrand & Borselius "Bob" 2019, SE

UZDEVUMS - **Produktu dizains TAVĀ ikdienā**

Uzdevuma mērķis: **mācīties saskatīt, analizēt, diskutēt, secināt.**

Metodes: Izpēte, attēlošana, diskusija, secinājumi.

Kas jādara?

- 1) **Atlasīt** ikdienā lietotos produktus (2), kuri atbilst LABA dizaina principiem un produktus (2), kuriem būtu pazīmes, kas liecina par SLIKTU dizainu
(Produkti var būt sadzīves priekšmeti, interjera priekšmeti, mājlietas, modes aksesuāri, apģērbs u.c.)
Izvēlei jābūt pamatotai, jāsaģatavojas stāstījumam
- 2) **Nofotografēt** produktus uz balta papīra (fona), ja nepieciešams, arī tuvplānus kādai produkta daļai
- 3) **Analizēt** produktus, aizpildot doto darba lapu
- 4) **Izdrukāt** darba lapu un, kopā ar produktu (ja tas nav liels), paņemt uz skolu

UZDEVUMA DARBA LAPAS

1. UZDEVUMS - Izpēte. **PRODUKTU DIZAINS TAVĀ IKDIENĀ**

Darba autors: **Vārds Uzvārds, kurss, grupa**

Produktu dizainera **Dieter Rams** 10. laba dizaina, principi.

Labs dizains ir:

- 1) *Inovatīvs – Dizains vienmēr iet roku rokā ar inovatīvām tehnoloģijām;*
- 2) *Lietojams, funkcionāls*
- 3) *Estētisks, jo objekti kurus ikdienā lieto un redz veido katra cilvēka vidi un labsajūtu,*
- 4) *Saprotams, nav nepieciešama instrukcija;*
- 5) *Neuzkrītošs, neuzbāzīgs;*
- 6) *Godīgs, produkts neizskatās inovatīvāks, spēcīgāks, vērtīgāks, kā ir.*
- 7) *Ilgspējīgs, ilgaicīgs. Kas neiziet no modes, aktuāls visos laikos;*
- 8) *Nostrādāts līdz pēdējai detaļai, cieta lietotāju;*
- 9) *Videi draudzīgs, samazina gan reālo gan vizuālo piesārņojumu;*
- 10) *Minimāls, tīrība, vienkāršība.*

1. UZDEVUMS - Izpēte. Produktu dizains tavā ikdienā

LABS DIZAINS

	Produkta nr. 1 nosaukums, attēls / attēli:	Produkta nr. 2 nosaukums, attēls / attēli:
Inovatīvs <i>(atzīmēt ar +/- un vienā teikumā paskaidrot - kādēļ?)</i>		
Funkcionāls		
Estētisks		
Neuzkrītošs		
Godīgs		
Ilgspējīgs		
Nostrādāts		
Videi draudzīgs		
Minimāls		

DARBA LAPA uzdevumam Produktu dizains tavā ikdienā

SLIKTS DIZAINS

	Produkta Nr.1 nosaukums, attēls / attēli:	Produkta Nr.2 nosaukums, attēls / attēli:
Inovatīvs <i>(atzīmēt ar +/- un vienā teikumā paskaidrot)</i>		
Funkcionāls		
Estētisks		
Neuzkrītošs		
Godīgs		
Ilgspējīgs		
Nostrādāts		
Videi draudzīgs		
Minimāls		

DARBA LAPA uzdevumam Produktu dizains tavā ikdienā

DIZAINERI, DIZAINA STUDIJAS

noladesignfurniture

Officeforproductdesign

ElectricSuncreatives

Nendo,

Menu,

Zerro,

Normanncph,

studioilse

Ronanerwanbourullec

Nendoofficial

moustache

Moooi,

adorno.design,

eamesoffice,

Barberosgerby

Par dizainu raksta, runā: Dezeen.com, Fold.lv, designboom.com, designmilkeveryday.com, worlddesignorg.com, yankodesign.com, <https://www.instagram.com/viewpublications/>, Kāpēc dizains? (LR), nordicstylemag.com, Vogue, Elle, View, Harper's Bazaar

Žurnāli: Frame, ICON, Deko, Latvijas Arhitektūra, RUUM, Vogue, Elle, View, Harper's Bazaar

Izmantotie resursi:

Dizains 2020, kā izzinoša un praktiska rokasgrāmata, kuras saturs balstīts uz *Latvijas dizaina stratēģiju 2017-2020*

www.rdmv.lv/lv/news/aktualitates-lv/iesakam/produktu-dizains-sodien

“The Art Of Innovation”, Thomas Kelley with Jonathan Littman

<https://vimeo.com/232896733>

<https://designwanted.com/design/10-most-influential-product-designers/>

<https://www.yankodesign.com/2019/07/01/revisiting-nearly-3-decades-of-jonathan-ives-design-evolution-at-apple-in-products/>

<https://www.yankodesign.com/category/productdesign/>

<https://vimeo.com/304626830>

<https://motif.org/news/top-sustainable-fashion-designers/>

<https://www.solenerauturier.com/blog/history-ethical-fashion>

Designboom

Rossana Orlandi Instagram

MIKC „Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola”

Izglītības programma: Produktu dizains

1.Kurss

Modulis: **Dizaina procesi**

Pedagogs: **Baiba Lindāne**

2023